

роблені і впроваджені оригінальні мікробіотехнологічні схеми очищення стічних вод від важких металів, запропоновано біосорбент, який звільняє довкілля від забруднення нафтою і нафтопродуктами. Значним є внесок ученого у створення біотехнології виробництва дріжджового білка на відходах сільськогосподарської сировини. Особливо слід відзначити його активну участь у розробці й освоєнні нового технологічного процесу виробництва гама-інтерферону, нетрадиційних продуктів харчування, препаратів із використанням біологічно цінних властивостей молочнокислих бактерій.

Перу В.С. Підгорського належить понад 330 наукових праць, зокрема три монографії. Він має 45 авторських свідоцтв на винаходи. Велику увагу вчений приділяє підготовці майбутніх фахівців-мікробіологів. Протягом багатьох років він викладає у Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка. Під науковим керівництвом Валентина Степановича підготовлено три доктори і 15 кандидатів наук.

Ювіляр веде активну науково-організаційну та громадську роботу. Він є головою

Наукової ради при НАН України з проблеми «Мікробіологія», президентом Товариства мікробіологів України, головним редактором «Мікробіологічного журналу», головою Спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій зі спеціальностей «мікробіологія», «вірусологія і біотехнологія» при Інституті мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України. В.С. Підгорський також керує державною науково-технічною програмою «Мікробні біотехнології» при Міністерстві освіти і науки України.

Видатний внесок Валентина Степановича у розвиток вітчизняної науки відзначено нагородами та преміями. В.С. Підгорський — Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, академічних премій імені Д.К. Заболотного та імені І.І. Мечникова. За досягнення у галузі мікробіології нагороджений Почесною грамотою Верховної Ради України.

Наукова громадськість, колеги й учні щиро вітають Валентина Степановича з ювілеєм, зичать міцного здоров'я, успіхів у всіх починаннях, нових наукових звершень.

70-річчя

члена-кореспондента НАН України К.І. ЧУРЮМОВА

19 лютого виповнилося 70 років видатному вченому-астрофізику члену-кореспонденту НАН України Климові Івановичу Чурюмову.

К.І. Чурюмов народився 1937 року у м. Миколаєві. У 1960 р. закінчив Київський державний університет ім. Т.Г. Шевченка за фахом «фізик-астроном». Упродовж 1960–1962 рр. на Полярній геофізичній обсерваторії у бухті Тіксі (Північна Якутія) досліджував полярні сяйва. Працюючи на Київському заводі «Арсенал», він брав участь у розробці астро-на-

вігаційної апаратури для космічних ракет та її випробуванні на космодромах «Байконур» і «Плесецьк». У 1972 р. дослідник захистив кандидатську, а в 1993 р. — докторську дисертацію.

К.І. Чурюмов — один з провідних фахівців у галузі фізики комет і космогонії Сонячної системи. Він відкрив дві нових комети — короткоперіодичну комету 67P/Чурюмова—Герасименка та довгоперіодичну комету Чурюмова—Солодовникова. До першої комети 2 березня 2004 р. відправлено космічний апарат «Розетта», який досягне

4-кілометрового ядра комети у 2014 р. і спустить на його поверхню спеціальний посадковий модуль «Філі» з метою дослідження реліктової речовини, з якої 4,6 млрд років тому утворилася Сонячна система, а згодом виникло життя на Землі. Комета Чурюмова—Солодовникова унікальна тим, що її крижане ядро світилося в інфрачервоному світлі на відстані від Сонця понад 17 астрономічних одиниць.

Клим Чурюмов брав діяльну участь у міжнародних наукових програмах спостереження комети Галлея у 1983–1987 рр. «ІНВ» (International Halley Watch), у спостереженнях супутників Марса Фобоса та Деймоса, астероїдів, які зближуються із Землею (програма «Тутатіс») та ін. Зокрема, вчений одержав оригінальні спостереження спалахів супутників Юпітера Іо та Європи під час падіння на Юпітер вторинних ядер А та Q комети Шумейкерів—Леві 9.

К.І. Чурюмов — учасник понад 30-ти експедицій зі спостереження сонячних затемнень, комет і вивчення кратерів на поверхні Землі. Вчений отримав велику кількість матеріалів спектральних, фотоелектричних, поляриметричних та ін. спостережень, аналіз яких дав нові наукові результати.

За спектральними спостереженнями на 6-метровому телескопі К.І. Чурюмов відкрив світіння негативних іонів молекул вуглецю в атмосфері комети Скориченка—Джорджа (1992 р.). Упродовж 1995–1997 рр. він брав активну участь у міжнародній програмі спостережень аномально яскравої комети Хейла—Боппа.

Клим Іванович — автор та співавтор близько 500 наукових праць, зокрема семи монографій і чотирьох навчальних посібників. Він — учасник багатьох міжнародних астрономічних конференцій (США, Німеччина, Франція, Італія, Бельгія, Нідерланди, Греція, Польща, Чехія та ін.), де протягом останніх 20 років зробив понад 200 наукових доповідей. Ученого визнано Людиною 1998 року (Міжнародний біогра-

фічний центр у Кембриджі, Велика Британія) та Людиною ХХ століття (Американський біографічний Інститут, м. Релей, штат Північна Кароліна).

К.І. Чурюмов є головним редактором науково-популярного астрономічного журналу «Наше Небо», членом редколегій наукових часописів «Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Астрономія», «Вісник астрономічної школи», «International comet quarterly» (USA).

Професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Клим Іванович нині завідує відділом малих тіл Сонячної системи Астрономічної обсерваторії КНУ. К.І. Чурюмов — президент Українського товариства аматорів астрономії, віцепрезидент Української астрономічної асоціації, член Міжнародного астрономічного союзу та Європейського астрономічного союзу. Від 2004 р. К.І. Чурюмов є також директором науково-просвітницького центру «Київський планетарій» Товариства «Знання» України.

Клим Іванович — це людина, котра щедро розсипає сузір'я талантів. Учений знає не тільки як популяризатор науки, він давно пише цікаві твори для дітей — вірші, книжки «Математика для малят», «Малютам про тварин», «Малютам про фахи», «Малютам про човни», «Пригоди динозаврика Діно» та ін.

За визначені досягнення в астрофізиці, плідну викладацьку і науково-організаторську роботу К.І. Чурюмов нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня, двома медалями «За відкриття нових астрономічних об'єктів», Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України, премією НАН України імені М.П. Барабашова. Ім'ям «Чурюмов» названо малу планету за № 2627.

Наукова громадськість, друзі, колеги щиро вітають Кліма Івановича з ювілеєм, зичать здоров'я, довгих і плідних років життя, а головне — у реальному масштабі часу побачити посадковий модуль «Філі» на ядрі комети Чурюмова—Герасименка.